

DE NOORD-BRABANDER,

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad, . . . f 12.

Franco per post. » 14.

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIE:

15 cents de regel.

behalve 35 cents zegel.

ITALIE.

ROME 18 januarij. De plegtigheid van den feestdag der Openbaring des Heeren is in de Kerk *Santa-Andrea-della-valle* met nog meer luister dan de vorige jaren gevierd. De prins Torlonia heeft de prachtige voorstelling van de aanbidding der Wijzen alleen bekostigd. Op al de dagen van het oelaas heeft de E. P. Ventura, ex-generaal der Theatijnen, die welsprekende stem laten hooren, welke haar door de gansche Kerk vermaard heeft gemaakt en waarin de kunde en getrouwheid van den eerbiedwaardigen kloosterling zoo luistervol bleef. Een zijner leerredenen heeft eenen diepden indruk gemaakt op de groote menigte, die in de Kerk van *Santa-Andrea-della-valle* was, en onder welke men een aantal vreemdelingen van alle natien zag. De doorluchtige redenaar, den opperpriester der catholijke Kerk vergelijkende bij den goeden herder, die zich voor de kudde ten beste geeft, en haar niet, als de huurlingen, verlaat bij de aanmijning van den wolf, heeft de bijeenkomst verhaald van den Paus met keizer Nicolaas. Ofschoon hij niets gezegd heeft noch heeft kunnen zeggen, wat niet reeds algemeen bekend is, schilderde zijn geheel apostolisch woord, in zulke levendige kleuren de grootheid van den H. Stoel en het zedelijk vermoogen van den herder op al de schepters der wereld, dat de vreemdelers even aangedaan als bemoedigd waren. Vreemdelingen, die deze schoone woorden gehoord hebben, zullen ze voorzeker aan hunne vrienden in hun vaderland mededeelen, en men zal steeds met Paulus, in zijnen brief aan de Romeinen, kunnen zeggen: *Fides vestra annuntiat in universo mundo.*

— Morgen 19 januarij zal het consistorie gehouden worden. Het is zeker dat slechts een fransche kardinaal zal worden benoemd: de aartsbisschop van Ais. De door Jen H. Vader gestelde voorwaarden zijn reeds aangenomen. Mgr. Bernet heeft bevestigd, dat hij niet opgehouden heeft in overeenstemming met geheel het episcopaat, en de verschillende vertoogen gezonden welke hij heeft van de vrijheid van onderwijs, aan het gouvernement gerigt heeft.

(Univ.)

— H. M. de koningin van Napels is den 12 dezer, den verjaardag des konings, van eenen prins bevallen.

AMERIKA.

Men heeft te Londen tijdingen uit New-York tot den 3 januarij; zij melden niets zeer belangrijks. Er is nog geen besluit genomen, noch door den senaat, noch door het Congres omtrent de onderscheidene voorstellen, door derzelver leden, betrekkelijk Oregon gedaan. Intusschen luiden al de tijdingen vredelievend. De meeste dagbladen uitien hoop dat de oorlogzuchtige voorstellen van den heer Hannegan en van den generaal Cass verworpen,

of, wat op hetzelfde naderkant, onbepaald verdaagd zullen worden.

RUSLAND.

De Petersburgsche dagbladen hebben onlangs de overwinningen vermeld, welke de Russen op de Circassiers zouden behaald hebben. Die bron mogt wel eenigzins verdacht voorkomen. Inderjaad een duitsch dagblad verzekert, dat de Circassiers, wel ver van verslagen te zijn, in eene nachtelijke overrompeling, aan de Russen onderscheidene fortien ont-nomen hebben, waarop zich 8 à 12 honderd man bevonden, die gedeeltelijk ongebracht, gedeeltelijk gevangen genomen zijn. De Circassiers zouden in de veroverde fortien een groot aantal wapens en eene aanzienlijke hoeveelheid krijgsbehoeften gevonden hebben. Schamy, zoo voegt dat blad er bij, legt een buitengewone werkdadigheid aan den dag.

ZWITSERLAND.

Het canton Tessin, sedert bijna vijf jaren onderworpen aan den wilder ultra-radicalen partij, door de Italiaansche vlugtelingen daar ingevoerd, schijnt op het punt te zijn, dat juk af te schudden. Een wets-ontwerp strekkende om de kloosters eigendom van den staat te verklaren en het onderwijs op nieuwe grondslagen te vestigen, is door de behoudende partij op eene heftige wijze bestreden. De aartsbisschop van Milaan en de bisschop van Cosme, waaronder het canton Tessin voor het geestelijke behoort; hebben een verzet uitgevaardigd tegen de ontworpen maatregelen en tegen nog verder aanmatigheden van het tijdelijk gezag op de constitutionele regten der geestelijkheid en de wetten welke de uitoefening der godsdienst regelen. De aartsbisschop van Milaan geeft in zijn memorandum te kennen, dat hij des noods de tusschenkomst zou inroepen der mogendheden, die het federaal staatsverdrag waarborgd hebben, teneinde in het italiaansch Zwitserland de wettelijke orde te doen handhaven.

De grootste rust blijft in Genève heerschen, ondanks de dagelijksche aansporingen tot opstand van de oproerige drukpers en de pogingen van eenige ondergeschikte demagogen. Een talrijk corps vrijwilligers, onder eene geregelde tucht gebracht, is gereed om, op het eerste teken, ter verdediging van het gouvernement op te rukken, en de meerderheid der Geneefschere troepen schijnt even goed gezind te zijn.

DUITSCHLAND.

De vergadering der afgevaardigden van de protestantsche Vorsten, leden van den Duitsehen Bond, heeft uit haren boezem vier commissien benoemd, op zoodanige wijze, dat de verschillende theologische denkbeelden er gelijkelyk vertegenwoordigd worden, hetgeen, in het voorbijgaan gezegd, goene gemakkelijke zaak is.

De eerste dier commissien moet zich bezig houden met de maatregelen, welke genomen, en de instellingen, welke Jaargesteld moeten worden

om eene constitutie voor de verschillende protestantsche Kerken in Duitschland, op zoo veel mogelijk gelijkvormige grondslagen te vestigen. Eene tweede commissie is belast met de proeven van kerkelijke organisatie, door onderscheidene Staten genomen, te onderzoeken. De derde moet zich bezig houden met maatregelen te nemen, betrekkelijk de uiterlijke vormen der eeredienst, de liturgie, de godsdienstige gezangen enz. De vierde, eindelijk, zal te onderzoeken hebben, welke wijzigingen het nuttig zoude zijn aan te brengen in de tucht der protestantsche Kerk.

De vraagstukken betrekkelijk de leer, de vraag in hoever de geloofsartikelen, thans door de protestantsche Kerk beleden, op den grondslag der Augsburgsche confessie, behoorden gewijzigd te worden in den zin der denkbeelden van de nieuwere tijden, zal niet ter tafel gebracht worden. De vergadering zal zich ook niet bezig houden met hetgeen vroeger gezegd werd het voornaam doel harer beraadslagingen te zijn: de gepastheid namelijk om algemeene regelen voor al de protestantsche Kerken van Duitschland vast te stellen. Zij zal ten slotte geen ander doel hebben, dan eene discussie en eene wisseling van gedachten omtrent hetgeen het protestantismus thans noodig heeft, om het te versterken en, zoo mogelijk, te behoeden voor den ondergang waarmede het bedreigd wordt. Het is niet noodig te zeggen, dat men geene belangrijke uitkomst te verwachten heeft van de beraadslagingen van dit theologisch congres. Men zal er voorzeker schoone plannen ontwerpen, maar het protestantismus zal niet te min de vaart volgen, welke het onvermijdelijk naar den afgrond voortsleept.

— Den 7 januarij hebben de leden der nieuwe anti-symbolische Kerk te Koeningsberg eene vergadering gehouden, ten getale van 150 leden. De gemeente heeft Dr. Rupp, den stichter en oprigter der secte, tot haren herder gekozen. Rupp had eerst eenige voorwaarden aan zijne aanneming verbonden. Onder anderen, dat de leden der gemeente elkander niet anders zouden aanspreken dan *tutoyerend* (*zij en jou*); hetgeen ons aan de schone tijden der fransche omwenteling herinnert. Maar de gemeente heeft dit voorstel van de hand gewezen als te zeer het *communismus* riekend, de haren trok het dus in en nam het beheer op zich van de buitensporigste aller godsdienstige secte, welke, als grondbeginsel, allen alle belijdenis eener gemeenschappelijke geloof te verwerpt.

ENGLAND.

Eenige maanden geleden werd te Liverpool eene bijeenkomst gehouden der kerkliedenaren der verschillende secten, die eender het voorrecht van Engeland betwisten. Die heeren bragten voor een verbond tusschen alle secten tot stand, die eiuide wel niet tot de eenheid in het leer, maar eenvoudig tot de eendragt der protestantsche te graken en daardoor het evangelismus te redden.

Deze vereeniging schijnt voortgang gemaakt te hebben: want wij zien haar stoutmoedig het hoofd opheffen in het bisdom van Londen, alwaar het eene groote *meeting* gehouden heeft. Het aldaar gebeurde kan, op den maat van crisis waarin Engeland zich bevindt, niet onopgemerkt blijven. Men zag er twintig à vijf-en-twintig bedienaren der anglikaansche Kerk, welke er niet alleen als aanschouwers maar als handelende personen tegenwoordig waren. Zij hebben zich vereenigd met de gebeden van christenen, die door hunne Kerk als kettlers en scheurmakers worden voorgesteld; zij hebben medegewerkt tot de aanneming der besluiten, door de vergadering genomen, en aldus de leer bekrachtigd door Wesleyanen, Anabaptisten en anderen in hunne redevoeringen voorgedragen.

Onder deze vijf-en-twintig anglikaansche geestelijken telde men niet minder dan twaalf uit het diocees van Londen. Deze hebben dus, tot groote ergernis hunner ambtgenooten en der geloovigen van de anglikaansche Kerk, eene openlijke daad van scheuring gepleegd. De *Englisch churchman* wijst met waardigheid en smart op deze schending der wetten en der tucht zijner Kerk; hij doet een beroep op den bisschop van Londen tegen deze wanordelijkheid; maar deze heeft geweigerd, zich in dien strijd te mengen.

Het gedrag der anglikaansche geestelijken, die de beraadslagingen der *dissenters* hebben bijgewoond en de zorgeloosheid van den bisschop van Londen bewijzen, dat de anglikaansche Kerk dagelijks meer en meer hare verdeeling in twee groote partijen nadert: de eene die, met behulp der puseysten, zich versterkt door eene annadering tot Rome, de andere, die zich in het protestantismus zal verliezen.

LONDEN 26 januarij. Ziehier het antwoord der koningin op het adres van het Lagerhuis:

« Ik ontvang met genoegen uw loyaal en eerbiedig adres en reken met vertrouwen op uwe medewerking, om de maatregelen goed te keuren welke u, tot het geluk van mijn volk, zullen voorgesteld worden.»

— Eene verschrikkelijke ramp heeft den 18 december op de Missisipi plaats gehad. Eene stoomboot is op eene zandbank vergaan, 50 menschen zijn daarbij omgekomen.

— Men leest in de *Morning-Herald*: « Ondanks de tegenstrijdigheden, waarin vele dagbladen vervallen, die beweren dat de onderhandelingen tusschen Engeland en de Vereenigde Staten afgebroken zijn, blijven wij beweren dat dit onwaar is. Wij hebben alle redenen om te denken, dat de twee regeringen met elkander in de vriendschappelijkste betrekking staan en dat, zoo de onderhandelingen in den aanvang geene gewenschte uitkomst hebben gehad, zij thans zoo te Londen als te Washington op eenen voet gebracht zijn, die eene spoedige beslissing mag doen verwachten, indien geene nieuwe hinderpalen in den weg komen. Het is mogelijk dat alle punten van verschil binnen drie maanden verreed zullen zijn; maar de zaak zou ook, door zekere omstandigheden, nog jaren lang slepende kunnen gehouden worden.»

IERLAND.

De bijeenkomst der Iersche afgevaardigden, leden van het repeal-genootschap, heeft II. zaterdag te Dublin plaats gehad. Zij hebben beslist dat zij de beperkende maatregelen, door de Troonrede aangekondigd, zouden bestrijden, indien zij niet gepaard gingen met andere maatregelen ten gunste van Ierland.

SPANJE.

Onder den titel van *Importantissimo* (allerbelangrijkst) behelst *el Tiempo* van den 20 het volgende: « De Gedeputeerden tot de meerderheid van het Congres behopende, in hunne getrouwheid en vaderlandsliefde de gevaren bevroedende, welke uit het huwelijk der koningin met den graaf Trapani

voor den troon in de instellingen des lands zouden ontstaan, hebben tegen dit huwelijk een manifest opgesteld, hetwelk reeds van een groot aantal handteekeningen voorzien is, waaronder die van den burgerlijken bevelhebber van Madrid en van vele andere rijksofficiëren.»

— De *Heraldo*, het half officieel blad van het gouvernement, in zijn nummer van den 19 januarij, sprekende over de loopende geruchten van tegenstrijdigen aard: alsof binnen kort drie prins, een fransche, een duitse en een italiaansche te Madrid zouden komen; alsof reeds vertrekken op het paleis gereed gemaakt werden om den laatstgenoemde te ontvangen; alsof zelfs, volgens anderen, het huwelijk der koningin reeds in het geheim had plaats gehad, en in de aanstaande lente bekend zou gemaakt worden; — zegt dat niets omtrent het huwelijk der koningin met de waarheid overeenkomt, dan hetgeen de generaal Narvaez daaromtrent aan de Cortes heeft bekend gemaakt. De ministers wachtten eerbiedig het oogenblik af, waarop de koningin hun met een besluit zou bekend maken, waarvan haar geluk afhangt. Dit gedrag noemt de *Heraldo* prijzenswaardig en wenscht hij door alle Spanjaarden gevolgd te zien.

— De geestelijkheid van de provincie Logrono heeft autorisatie erlangd tot de ontvangst van twintig dagen traktement op het eerste halfjaar 1845. Deze daadzaak behoeft geene nadere verklaring.

FRANKRIJK.

— De dagbladen van Algiers van den 20, en van Oran van den 17 zijn te Parijs aangekomen. Alle rapporten melden eenparig den aftogt van Abdel-Kader. Door de onderscheidene troepen vervolgd of in bedwang gehouden, heeft hij moeten afzien van zijne plannen op het binnenland; en hij bevindt zich thans in de Kleine-Woestijn, ten zuid-westen van Mascara. Een groot aantal volks-stammen hebben achtervolgers hebben oproerigen toestand verlaten en zijn tot de orde teruggekomen. De fransche troepen, gedurende vier maanden door moeilijke togten en kleine gevechten uitgeput, zullen thans eenige rust kunnen genieten.

— Wij hebben eenen brief gelezen van den prins Louis Napoleon, die gevraagd had, zijnen vader het laatst waarwel te mogen toebrengen, onder voorwaarde, van op de eerste aanmaning van het gezag naar de gevangenis terug te keeren.

De minister van binnenlandsche zaken had doen antwoorden: « dat de Koning alleen het door den prins gevraagde verlof verleenen kon. » Hierop schreef de prins aan Lodewijk Philips; maar nu heeft de minister doen antwoorden, dat de raad zijn verzoek niet kon inwilligen, aangezien dit eene vermomde genade zou zijn; en zegt de heer Duchâtel, eene genade moet verdiend en openlijk erkend worden.

De brief van den prins eindigt aldus:

« Zij gelooven welligt, dat ik er in zal toestemmen, om mij te verlagen, ten einde de laatste omhelzingen mijns vaders te gaan genieten; zij vergissen zich; ik zal welligt van droefheid sterven, maar ik zal mij niet verlagen.»

(Gazette de France.)

NEDERLAND.

'S HERTOGENBOSCH, 29 januarij.

De berigten, welke ons van alle zijden dezer provincie omtrent den waterstand geworden, zijn zeer zorgwekkend. Het water is in de laatste dagen op eene schrikbarende wijze gewassen en wordt al hooger en hooger. Indien wij geloof mogen slaan aan de voorzeggingen van waarnemers, wier gevoelen op eene langdurige ervaring en gebronde kennis rust, hebben wij eenen watervloed te wachten, zoo als in zeer vele jaren niet behoeft is. De Hevel behoeft ons voor rampen! Maar wanneer zullen toch ook eens *menschenhanden* komen toebrengen, om ons van die onnemenlijke schade, welke het

water bijna jaarlijks aanricht, te behoeden? Oedingen uit België noemens den waterstand zijn allerongunstigst.

— De aanbesteding van een gebouw voor Nieuwpoort Broederschap heeft op 26 dezer plaats gehad, en is aangenomen geworden door den heer W. Kannis vanmeer alhier, voor een som van 711,200, onverminderd de afbraak van het oude gebouw.

— De justitie doet onderzoek in [de gemeen] Dirschot, naar huwelijken, niet ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand gesloten en naar openbare verkooping niet ten overstaan van den notaris gehouden.

Ook spreekt men daar van onderzoek over achtergehouden gelden van karrevrachten en militaire transporten, van stallingen voor zielepaarden, inkwartieringen, wachthuizen, enz. en

Indien dit alles werd betaald, zoude men huisvader nog al een aanzienlijk sommetje trekken.

— De *Nederlandsche Stoompost* deelt mede, dat de Hollandsche ijzeren spoorwegmaatschappij geconcessie gevraagd heeft tot het daarstellen van eene haven te Scheveningen, noch er aan gedacht heeft die te vragen. Maar die maatschappij heeft de eerste impulsie tot deze zaak gegeven, door e adres of memorie den Koning aan te bieden, waar het wenschelijke en in ruime mate belangrijke de onderneming voor de residentie en de hoofdstad het bijzonder, en voor het Rijk in het algemeen werd aangetoond. Het gemeld blad meent dat plan is, de haven ter rechterzijde van het dorpsstand te brengen, hetwelk veel minder kostbaar en, bij het eventueel in verband brengen met de verdere voltooiing van het scheveningsche kanaal ook als de kortste weg kan aangemerkt worden. Eindelijk betwijfelt de *Nederlandsche Stoompost* dat de concessie tot het aanleggen van eenen atmosferischen spoorweg finaal geweigerd zou zijn en houdt het daarvoor, dat die zaak nog hangende.

— Het beroemde, zoo uitinuntente schilder kabinet van wijlen den baron Verstolk van Soelen hetwelk door den dood des smaakvollen eigenaars met eene verspreiding bedreigd wordt, welke weinig is te betreuren, is door de erfgenamen van de kunstenaars en bezitters opengesteld. Van den korten tijd, dien deze kostbare verzameling misschien bijeen zal blijven, zal gewisselijk de velen nog gebruik gemaakt worden van de gelegenheid, om de daarin prijkende kunstgewrochten te kunnen bewonderen.

— Omtrent de belangrijke arrestatie, welke te 's Hage heeft plaats gehad, vernemen wij nog nadat dat dezelve is geschied, ten gevolge van ontdekkingen en opsporingen van den heer kommissaris van politie te dezer stede, den heer Janssen, die zich persoonlijk in contact met de gearresteerden had gesteld en daardoor, zoo als men beweert, aan de justitie de onbetwistbare bewijzen hunner misdaden in handen had geleverd. — Arrestatie zelve en de huiszoeking is dan ook de gemelden heer Janssen hewerkstelligd met de heer kommissaris van politie Waldeck, te 's Hage en heeft van des morgens 10 tot ca. 4 uren de namiddags geduurd, daar sich in het huis een aanzienlijke waarde aan goederen, goud, zilver en juweelen bevond en wel ten beloope van à 80,000 gulden. (N. R. G.)

— De regering heeft, dijkens een artikel in *Staats Courant* voorkomende, na rijpe beraadslaging gemeend, dat het raadzaam is, om in het algemeen de wijze van aanschaffing van post-ardappelen voor 's lands over te laten aan hen, die met de aankweeking dezer vruchten wilden lasten en zulks ter algemeene kennis gebragt. Zij heeft echter, door tusschenkomst der nederlandsche consuls, eene beperkte hoeveelheid aardappelen doen aanbieden, benevens buitenlandsche aardappelen zaad, om het nemen van proef

met beiden gemakkelijk te maken. Evenzeer worden er pogingen aangewend, om eenig goed zaai-koren, der maïs of kunksehe weit te bekomen, mede tot proefneming.

Zoodra het bevolde ontvangen is, zal het, door tusschenkomst der provinciale gouvernementen ter beschikking worden gesteld van de commissien van landbouw, die daarvan eene kosteloze uitdeeling zullen doen, aan die landbouwers, waarvan men overtuigd kan zijn, dat zij het ontvangene op eene voor het oogmerk voldoende wijze zullen bezigen.

Naar men verneemt is de behandeling der zaak van den uitgever van den *Snelwagen*, in hooger beroep voor het prov. gerechtshof van Overijssel, bepaald op zaterdag 14 februari aanstaande.

In den ochtend van den 28 dezer passeerde te Rotterdam de heer Mercier, huijngewoon commissaris van het belgisch gouvernement bij de onderhandelingen wegens de tarieven-kwestie, komende van Brussel over Breda en gaande naar 's Hage.

Op den 24 dezer is te Gravenhage, in den ouderdom van 54 jaren, overleden de WelEd. ZGel. heer L. P. Kervel, Med. et art. obstr. Doctor, Lid van de provinciale geneeskundige Commissie; een man, algemeen geacht en bemind om zijne kunde en uitmuntende hoedanigheden als christen, burger en heerscher.

SCHAVELINGH 28 Jan. Heden ochtend vroeg heeft de trouwige plegtigheid van de ter aarde bestelling van het lijk van den jeugdigen Prins, zoon van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden plaats gehad.

Over vijf ure zette de lijkkoets zich in beweging, bestaande uit de lijkkoets, met zes paarden bespannen, aan elke van wier zijden een lakkeij ging.

Deze koets werd door eenige rijtuigen gevolgd; waarin de adjudanten van Z. K. H. waren gezeten. Men werd voorafgegaan en gesloten door een escadron lanciers.

Een uur, nadat dezelve de residentie, buiten om gaande, naar de Delftsche zijde, verlaten had, begaf zich Z. K. H. prins Frederik naar Delft, om tegenwoordig te zijn bij de stille bijzetting van een zoo geliefd pand in den voorvaderlijken grafkelder, nadat de kist met het Rijkszegel was verzonden.

17 Januarij. Heden deed het hof alhier uitspraak in de zaak tegen W. J. Box, gewezen oprichter der domeinen en het agentschap te Eindhoven. Het heeft denzelfden schuldig verklaard aan medeplichtigheid aan valsheid, door des bewaarders vader van het feit (zijnde den gewezen agent van het domein te Eindhoven) te hebben geholpen en bijgestaan, en dien tengevolge veroordeeld tot de straffe van het zwaaijen van het zwaard over het hoofd, tuchthuisstraf van tien jaren en geldboete van f 250.

Men zal zich herinneren, dat gemelde Box, bij vonnis van het provinciaal gerechtshof van Noord-Brabant, van den 1 Junij 1845, schuldig werd verklaard, als medeplichtig aan valsheid in onderhandsche akten, en tengevolge veroordeeld tot een half uur te pronken en acht jaren confinement. Op zijne voorziening van gratie werd het arrest van het provinciaal gerechtshof vernietigd en de beschuldigde naar het provinciaal gerechtshof verwezen, waar bovenstaand vonnis tegen hem is uitgesproken.

In het laatste nummer van den te Gravenhage uitkomenden *Asmodee* vinden wij het navolgende.

Hetgeen wij onder onze oogen en elders zien gebeuren, hetgeen onszelfen gebeurd is sedert wij dit blaadje hebben gelezen, en wij nog voorzien als zullende gebeuren, is ons volkomen te verklaren, ten aanzien van ons gansche land, dat men hier bezig is een middel te vinden om vreesaanjaging (intimidation) te bewerkstelligen, dat in de inzichten van de degenen die hetzelfde trachten in te voeren, bestaand moet zijn, om met vrucht de plaats der cenaur, welke voor als nog onmogelijk is, te bekleeden.

Dat stelsel van vreesaanjaging en schrik moet, onder anderen, tot gevolg hebben, om het vrije verkeer tusschen de burgers en de organen der drukpers te dwarsboomen.

Wanneer nu de publicist ziet dat men, onverschillig door welke middelen, tracht zijne deuren te sluiten voor degenen, die hem min of meer belangrijke mededeelingen te doen zouden kunnen hebben, is het juist zijn pligt dezelve open te houden en de toegang tot zijn blad gemakkelijk te maken.

Deze overweging noopt ons, hier te verklaren:

1°. Dat wij voortaan alle mededeelingen, geteekende of ongeteekende ontvangen zullen en dezelve, na gedaan onderzoek zullen benuttigen.

2°. Dat wij diegeven onzer correspondenten, die door hunnen stand aan mishandeling zouden kunnen blootstaan uitnoodigen, hunne mededeelingen niet meer te ondertekenen.

3°. Dat wij, tengevolge van zekere waarschuwingen, welke ons geworden zijn, en waarvoor wij den inzenders dank zeggen, de noodige maatregelen genomen hebben, opdat de willekeur zich nimmer van die mededeelingen, noch van onze correspondenten kunne meester maken.

Overigens namen wij het op ons te voorspellen — en wij verzoeken degenen, die daarbij belang hebben, acte nemen van deze voorspelling, — indien buiten en ondanks de wet, de bedienaars der justitie of der openbare magt er toe kwamen, de werktuigen der willekeur te worden, en aldus daadwerkelijk de constitutie te schenden, door degenen, die gebruik maken van de vrijheid, welke zij aan de drukpers waarborgt, te verpletteren, men oogenblikkelijk te Antwerpen, Brugge, Hoogstraten, Luik of eenige andere naburige plaats, de noodige organen zou zien te verschijnen treden, om de slavernij lenbaar te maken, waarin alsdan al onze landgenooten, wie zij ook zijn, het hoofd van den Staat er onder begrepen, zonden zijn vervallen.

Ingezonden Stukken.

NACHT!

Toen we het *Utrechtsch Avondpostje* van den 24 januarij 1846, gelezen hadden, dachten wij niet aan den schemeravond, waarin men nog eenigzins kan zien; neen wij dachten aan den nacht. De kar, welke dit pas geboren papier een kindeke den zilke predikt, behoort niet te huis in het rijk des lichts, maar, in dat der duisternis; wij hooren hier toch de leerwerkondigen, dat een constitutionele Koning, die als zoolang niet beledigd kan worden en onschendbaar is, dat zoo een Koning, een staatspop, een automaat is. Het lust ons niet, om in vele bijzonderheden te treden, ten einde aan te toonen, dat onze jonggeborene geen begrip heeft van de beteekenis der woorden: *Koning* en *Koningschap*; als konne de Koning in zijn persoon, zeer wel beledigd worden, waartrent dan ook is voorzien in de wet; maar, dat, waar het Koningschap handelt, hetzelfde is te achten als de mond der regering, en nimmer, in eenen constitutionelen staat, beledigd kan worden. Want dit is reeds zoo voldoende bewezen, dat wij hieromtrent niets meer te zeggen noodig keuren en verwijzen kunnen, om maar een te noemen, naar de reeds vroeger aangehaalde redeneringen, welke te dezen aanzien de *Nieuwe Rotterdamse Courant* heeft gegeven. Voor hen, die willen zien, is, ter dezer materie reeds alles gezegd, wat gezegd kan worden; maar wij willen het lieve jonge papieren kind, dat reeds in de rechtsgeleerdheid affaire begint te drijven, een paar opmerkingen maken. Als men zoo van staatspoppen en automaten spreekt, dient men zich toch wel dandelijk voor te stellen, wat poppen en automaten, in natura, zijn; en daar wel niemand zal kunnen tegenspreken, dat poppen en automaten reedloze beelden zijn, zoo wilden wij wel eens leeren van onze rechtsgeleerde *Avondpost*, hoe deze beelden, met mogelijkheid zijn toe te passen, op constitutionele koningen in dien zin, zoo als wij die ons voorstellen? Deze toch, hebben nog al zoo het een en ander te doen, waarbij verstand en oordeel onmisbaar zijn; bij voorbeeld: zij kiezen hunne ministers, hunne staatsraden; dit zouden toch poppen en automaten niet wel

kunnen doen. De constitutionele koningen kunnen van ministers veranderen, zoodra zij zien, dat deze niet geschikt zijn voor hunne betrekking; en waar zou ik eindigen indien ik alle werkzaamheden wilde opsommen, welke constitutionele koningen hebben te verrigten? werkzaamheden, welke wel degelijk hoog geplaatst oordeel, ridderlijk karakter, opvoeding, verbindtenissen, stamverknoctheid vereischen. Het staat constitutionele koningen alleenlijk niet vrij, om naar luim of willekeur te regeren, maar naar de door hen bezworene staatsregeling. En wanneer zij nu, naar deze staatsregeling, staatsdaden doen, dan ziet men, in eenen waarlijk constitutionelen Staat, niet den persoon des konings handelen; trouwens deze is kwetsbaar, is te beledigen; maar het koningschap, en dit geen persoon zijnde, kan wel aangerand worden, wanneer men deszelfs bestaan aanrandt, en dit is eene hoogst strafbare daad; maar kan door de beoordeeling dier staatshandelingen niet beledigd worden. Dit echter wenscht de Aristocratie anders; zij wil geen Autocraat, zij wil geene republiek, zij wil geen zuiver constitutionelen Staat; maar zij wil eenen koning, dien men kan gebruiken als de aap de kat gebruikte: om de kastanjes uit het vuur te halen. Het koningschap moet gekwetst, moet beledigd kunnen worden, dan hebben de ministers vrije handen en zijn niet daadwerkelijk maar slechts in naam verantwoordelijk; dan kan er geen geval uitgedacht worden, waarin zij genoodzaakt zonden zijn hunne portefeuilles neder te leggen; ze kunnen alle wetten en besluiten gerust contrasigneren; want niet zij, maar de koning is verantwoordelijk, en die mag niet beoordeeld worden. Weg vrije drukpers! dit palladium onzer grondwettelijke vrijheid! het kinderachtig heuzelen van bescheiden beoordeelingen zal wel niet in eenige aanmerking komen. Indien het rechtsgeleerde kind, onze dappere *Avondpost*, omtrent deze wel zeer serieuze aangelegenheid ons eenige recepten wilde voorschrijven, om te leeren kennen wat bracheidenheid en wat onbescheidenheid is, zou zulke ons zeer verplichten. Wij althans kennen de grenzen niet, hoe ver en hoe ver men niet in het beoordeelen zou mogen gaan, om het koningschap niet te beledigen. Wij blijven het er voor houden, dat indien het koningschap beledigd worden kan, in den zin waarvan hier sprake is, dan kan volkrecht niet meer vrij zijn; en indien de pers niet meer vrij kan zijn dan houdt onze staatsregeling op constitutioneel te zijn. — *Sapientia ait.*

Een grondwettelijk Nederlander.

Veghel Januarij 1846.

In een vorig no. van den *Noord-Brabander* is de partijdige bedeling van ambten in de gemeente Veghel, Erp en Gemert medegedeeld; de berigtgever heeft nog eene betrekking alhier, die een goed burgerbestaan opleverd niet aangehaald, want de schouwmeester, op sluis no. 4, is even protestant als de griffier, kantonregter, secretaris, notaris, deurwaarder en schatter. Veghel is wel is waar de plaats, waar men de partijdigheid ten toppunt wil voeren, doch in de overige aangrenzende gemeentens ziet het er ook donker uit; in Dinther en Heeswijk, die beklagenswaardige gemeente telt 2500 R. C. en 60 prot., burgemeester notaris en ontvanger zijn protestant, in Schijndel waar 4050 R. C. en 25 prot. zijn, is notaris, secretaris en schoolmeester protestant; in St. Oedenrode, waar de bevolking bestaat uit ruim 3800 R. C. en 160 prot. zijn notaris, ontvanger van registratie, ontvanger der belastingen, die tevens ontvanger van Schijndel is, en schoolmeester protestant. Zal bij dit alles het den minister nog in het brein opkomen om eenen protestant als ontvanger onzer gemeente voor te dragen? niettegenstaande dat er in art. 190 der grondwet nog geschreven staat » de belijders van onderscheidene godsdiensten » genieten allen dezelfde burgerlijke en politieke » voorregten en hebben gelijke aanspraak op het » bekleeden van waardigheden ambten en bedieningen. » Deze duidelijke bewoordingen hebben de ministers beëdigd, het troost ons dat de leden der Tweede Kamer ook den eed op de grondwet hebben afgelegd, waaronder onze provincie het geluk heeft mannen te tellen, die kunnen roep waardig niet zullen duden, dat in Veghel het eenigste ambt uit catholijken in handen der protestanten overgaat, zij zouden voorreker hunne stem in de vergaderzaal doen hooren, en Veghel als toonbeeld aanwijzen, hoe in Nederland de grondwet wordt gehandhaafd.

